

ИБРАНИЛЭРЭ МЭКТУБ

БИРИНЧИ ФЭСИЛ

*Аллаһын Оғлу (Иса)
мәләкләрдән үстүндүр*

1 ГЭДИМЛЭРДЭ, мүхтәлиф вахтларда вә тәрзләрдә пејғәмбәрләр васитәсилә эчдадымыза хитаб едән Аллах,

2 Бу сон күнләрдә, һәр шејин вариси тәјин етдији вә васитәсилә каинаты жаратдығы Өз Оғлунда бизә хитаб етди.

3 Аллаһын иззәтинин нуру вә маһијәтинин там сурәти олан вә һәр шеји Өз гүдрәтли кәламы илә давам етдирән Оғул, /бизи/ күнаһлардан тәмизләмәк ишини баша чатдырыб, сәмаларда зәмәтли Аллаһын сағында отурду.

4 Мәләкләрдән нә гәдәр әла бир ада варис олдуса, онлардан о гәдәр дә үстүн олду.

5 Ахы *Аллаһ* нә заман вә мәләкләрдән һансына:

«Сән Мәним Оғлумсан,
Мән бу күн Сәнин Атан олдум»
вә јенә:

«Мән Она Ата олачағам,
О да Мәнә Оғул олачағ», –
демишдир?

6 Вә Илк Доғуланы дүнјаја кәтирдикдә, јенә дејир:

«Гој Аллаһын бүтүн мәләкләри
Она сәчдә етсинләр.»

7 Вә мәләкләр барәсиндә:

«О, Өз мәләкләрини күләкләрә
вә Өз хидмәтчиләрини од аловуна
дөндәрир», – дејир;

8 Оғлу һаггында исә бунлары дејир:
«Еј Аллах, тахтын әбәди вә даими
дир,

Вә Сәлтәнәтинин әсасы һагга
истинад едән әсадыр.

9 Сән сәләһлији севиб, ганунсузлуға
нифрәт етдин;

Буна көрә Аллах, Сәнин Аллаһын,
Сәни јолдашларындан артыг се-
винч јағы илә мәш етди.»

10 Вә:

«Ја Рәбб, Сән башланғычда јерин
тәмәлини гојдун,

Көјләр дә сәнин әлләринин иши-
дир.

11 Онлар мәһв олачағ, Сән исә баги
галачагсан,

Вә һамы палтар кими көһнәлә-

чөкдир;

12 Сэн онлары бир бүрүнчөк кими бүкэчөксэн,

Вэ онлар палтар кими дэжишилэчөклөр,

Сэн исэ хэмишэ ејнисэн,

Сэнин иллэрин түкэнмэјэчөкдир.»

13 Аллах, мэлэклөрдөн хансына вэ нэ заман:

«Мэн дүшмэнлэрини Сэнин ајагларынын алтына

кэтил олараг гојунчаја гэдэр сағымда отур», – демишдир?

14 Онларын хамысы гуртулушу мирас алачаг оланлара јардым етмэк үчүн көндөрилэн хидмэтчи руһлар дејиллэрми?

ИКИНЧИ ФЭСИЛ

Ешитдиклэримизэ диггэт верөк

1 БУНА көрө, биз ешитдиклэримизэ даһа чох диггэтлэ гулаг асмаљыг ки, ахын бизи онлардан ајырмасын.

2 Чүнки экэр мэлэклэр васитэсилэ дејилэн сөз сабит олдуса, һәр чүр чинајет вэ итаэтсизлик һағлы эвэз алдыса,

3 Бу дэрэчэдэ бөјүк гуртулуша етинасызлыг көстөрсөк, биз нечэ јаха гуртарарып? О гуртулуш эввэлчэ Рэбб тэрэфиндэн тэблиғ едилди вэ Ону ешидөнлөр тэрэфиндэн бизэ тэсдиг олунду.

4 Аллах да, эламэтлэр вэ харигөлэрлэ, мүхтәлиф мөчүзэлэр вэ Мүгәддәс Руһун пайладығы энәмларла Өз ирадәсинэ көрө онларла бэрәбәр шәһадәт етди.

Гуртулуш Рәисимиз Иса

5 Чүнки Аллах бизим бәһс етдијимиз кәләчөк дүнјаны мэлэклэрэ табе етмәмишдир;

6 Лакин бириси бир јердә белә шәһадәт етди:

«Инсан нәдир ки, ону анасан?

Адәм оғлу нәдир ки, онун гајығысына галасан?»

7 Ону мэлэклөрдөн бир аз ашағы тутдун,

иззәт вэ шәрәф тачыны онун башына гојуб,

Өз әллэринин ишлэри үзэринэ тәјин етдин,

8 Һәр шеји онун ајаглары алтына табе етдирдин.»

Аллах һәр шеји инсана табе етдирдијинэ көрө, она табе олмамыш һеч бир шеј гојмады. Инди исэ биз һәр шејин она табе олдугуну һәлә көрмүрүк.

9 Лакин көрүрүк ки, мэлэклөрдөн бир аз ашағы тутулмуш Иса, Аллахын лүтфү илэ һәр бир адам наминэ өлүм дадмағ үчүн чөкдији өлүм ачысы нәтичәсиндә, иззәт вэ шәрәф тачыны кејмишдир.

10 Чүнки бир чох оғуллары иззәтә кәтирәркән, онларын гуртулуш Рәисини әләмләрлэ камала јетишдирмәси, бүтүн шејләр Өзү үчүн вэ Өзү васитәсилэ вар олан *Аллаһа* мүнәсиб иди.

11 Чүнки тәгдис едән *Иса* вэ тәгдис оланларын хамысы бир *Атадан*дыр; бу сәбәбдән *Иса*, онлары гардаш адландырмагдан утанмыр.

12 О дејир:

«Сэнин адыны Мәним гардашларыма акаһ едәчөјәм;

Чамаат ичиндэ Сэнэ нэгмэ илэ
хэмд едэчэжэм.»

13 Вэ женэ:

«Мэн Она күвэнэчэжэм»,

Вэ тэкрарэн,

«Будур, Мэн вэ Аллаһын Мэнэ
вердији өвладлар.»

14 Буна көрэ, өвладлар нечэ гана вэ
этэ мүштэрэк олдуларса, О да онларын
ејни тэбиэтинэ шэрик олду ки, өлүм
үзэриндэ һакимийјэтэ малик оланы,
јэни, иблиси өлүм васитэсилэ тэсирсиз
һала кэтирсин

15 Вэ өмүрлэри боју өлүм горхусу
сэбэбилэ эсарэтэ дүшэнлэрин һамы-
сыны азад етсин.

16 Чүнки шүбһэсиз ки, О, мэлэклэрэ
јардым етмэз, Ибраһим нэслинэ исэ
јардым едэр.

17 Бу сэбэбдэн О, һэр чөһөтчө
гардашларына бэнзэмэли иди ки,
һалгын күнаһларынын бағышлан-
масыны тэмин едэн гурбан кэтирмэк
үчүн Аллаһа хидмэтиндэ мэрһәмэтли
вэ садиг Баш Каһин олсун.

18 Чүнки Өзү имтаһан олунуб элэм
чэкдији үчүн, имтаһан олуналар
јардым едэ билэр.

ҮЧҮНЧҮ ФЭСИЛ

Иса Мусадан үстүндүр

1 БУНА көрэ, еј мүгэддэс гардаш-
лар, сэмави дэвэтэ ортаг оланлар,
играр етдијимиз иманын Елчиси вэ
Баш Каһини Иса /Мәсиһи/ дүшүнүн.

2 Муса Аллаһын бүтүн евиндэ Ал-
лаһа нечэ садиг галдыса, Иса да Ону
тэјин Едэнэ елэ садиг галды.

3 Чүнки Иса Мусадан даһа бөјүк

иззэтэ лајиг көрүлдү; ејнилэ, еви инша
едэн, евдэн даһа чох шэрэфэ малик
олур.

4 Она көрэ ки, һэр бир евин бәннасы
вардыр, һэр шејин бәннасы исэ
Аллаһдыр.

5 Муса сонрадан дејилэчэк сөзлэрэ
шөһадэт етмэк үчүн Аллаһын бүтүн
евиндэ бир хидмэтчи кими садиг гал-
ды,

6 Мәсиһ исэ Онун еви үчүн чавабдеһ
олан бир Оғул кими *садигдир*. Вэ әкәр
чэсарәтимизи вэ ифтихар етдијимиз
үмиди сона гэдәр мөһкәм һифз етсәк,
Онун еви бизик.

Имансызлыға дүшмәјин

7 Буна көрэ, Мүгэддэс Рухун дедији
кими:

«Әкәр бу күн Онун сәсини ешит-
сәниз,

8 *Әчдадынызын* баш галдырыб,
Сәһрада Ону имтаһан етдији күн
олдуғу кими,

Үрәкләринизи инадчыл етмәјин.

9 *Әчдадыныз* орада Мәни имтаһана
чәкиб, јохладылар

Вэ гырх ил Мәним әмәлләриме
көрдүләр.

10 Буна көрэ, Мэн бу нәслэ һид-
дәтләниб, дедим:

Онлар даим үрәкләриндэ јолдан
азырлар;

Вэ онлар Мәним јолларымы дәрк
етмирләр.

11 Вэ гәзәбләнәндә анд ичдим ки,
Онлар верәчәјим истираһәтә наил
олмајачаглар.»

12 Еј гардашлар, диггәтли олун ки,
сизләрдән һеч бириндэ јашајан Ал-
лаһдан узаглашан јаман вэ имансыз
бир үрәк олмасын.

13 Лакин «Күн бу күн», – дежилдикчэ, бир-биринизэ күндэн-күнэ чэсарэт верин ки, сизлэрдэн бири күнаһын һижлэси илэ инадкар олмасын.

14 Чүнки башлангычда биздэ олан етимады сона гэдэр мөһкөм һифз етсэк, Мәсһә шәрик олмуш оларыг.

15 *Лухарыда* дежилдији кими: «Әкәр бу күн Онун сәсини ешитсәниз, *әчдадынызын* баш галдырдығы күн олдуғу кими үрәкләринизи инадчыл етмәјин.»

16 Бәс ешитдикләри заман баш галдыран кимләрдир? Мусанын рәһбәрлији алтында Мисирдән чыханларын һамысы дежилми?

17 *Аллаһ* гырх ил кимә гәзәбләнди? Күнаһа батмыш, чәсәдләри сәһрада сәрилән адамлара дежилми?

18 Итаәтсизлик кәстәрәнләрин дежил, бәс кимләрин Онун верәчәји истираһәтә наил олмајачағы һаггында анд ичди?

19 Беләликлә, биз көрүрүк ки, онлар имансызлыгларына көрә она наил ола билмәдиләр.

ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Аллаһын верәчәји истираһәт

1 ДЕМӘЛИ, Аллаһын верәчәји истираһәтә наил олмаг вәди гүввәдә икән, еһтијат едәк ки, сизлэрдән кимсә бундан мәһрум сајылмасын.

2 Чүнки Мүждә бизә олдуғу кими, онлара да тәблиғ едилмишди; лакин ешитдикләри кәлам онлара фәјда вермәди. Чүнки о кәлам ону ешидәнлэрдә иманла бирләшдирилмәди.

3 Истираһәтә иман етмиш бизләр наил олдуғ, нечә ки *Аллаһ* демишдир: «Гәзәбләнәндә анд ичдим ки, онлар верәчәјим истираһәтә наил олмајачаглар»; һәрчәнд Онун ишләри дүңја јарадыландан бәри баша чатмышдыр.

4 Чүнки једдинчи күн һаггында бир јердә белә дежилмишдир: «Аллаһ бүтүн ишләрини битириб, једдинчи күндә истираһәт етди»,

5 Вә јенә бу јердә: «Онлар верәчәјим истираһәтә наил олмајачаглар.»

6 Беләликлә, бәзиләринин о истираһәтә наил олмасы үчүн имкан галыр, амма Мүждәни габагча ешидәнләр, итаәтсизликләриндән она наил олмадылар.

7 Буна көрә, Аллаһ, бу гэдәр вахт кечдикдән сонра Давуд васитәсилә: «Бу күн», – демәклә, тәқрарән мүүјјән бир күн тәјин едир, јәни, әввәлчә дежилдији кими: «Әкәр бу күн Онун сәсини ешитсәниз, үрәкләринизи инадчыл етмәјин.»

8 Чүнки әкәр Јешуа* онлара истираһәт вермиш олсајды, Аллаһ бундан сонра башга бир күн һаггында данышмазды.

9 Демәли, Аллаһын халгы үчүн бир истираһәт күнү галыр.

10 Чүнки Аллаһ Өз ишләрини битириб, истираһәт етдији кими, Онун истираһәтинә наил олан да өз ишләрини битириб, истираһәт етмишдир.

11 Беләликлә, о истираһәтә наил олмаға чалышаг ки, кимсә ејни итаәтсизлик нүмунәсинә ујуб јыхылмасын.

12 Чүнки Аллаһын кәламы чанлы вә тәсирли, һәр чүр икиағызлы гылынчдан итидир; о, чанла руһу, ој-

*8. Нун оғлу Јешуа (Муса Пејғәмбәрин хәләфи).

нагларла илији бир-бириндэн аярачаг гэдэр дэлиб кечир вэ үрэжин дүшүнчэ вэ нијјэтлэрини ајыр д едир.

13 Аллаһын гаршысында кизли галан мэхлуг јохдур, эксинэ Онун көзлэри өнүндэ һэр шеј чылпаг вэ ачыгдыр. Она һесабат верэчэјик.

Баш Каһинимиз Иса

14 Демэли, көјлэрин гатындан кечмиш бөјүк Баш Каһинэ, *јэ'ни* Аллаһын Оғлу Исаја малик олду-ғумуза көрө, играр етдијимиз иманы мөһкөм тутаг.

15 Чүнки биз елэ бир баш каһинэ малик дејилик ки, зәифликлэримиздэ бизэ ачыја билмәсин; эксинэ, бизим кими имтаһан едилмиш, күнаһдан харич, һэр шејдэ бизэ бәнзэјән бир Баш Каһинэ маликик.

16 Беләликлә, лүтфкар Аллаһын* тахтына чәсарәтлә јахынлашаг ки, вахтын да јардыма малик олмаг үчүн мәрһәмәт алыб, лүтф тапаг.

БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

1 ЧҮНКИ инсанлар арасындан сечилән һәр баш каһин, Аллаһа мэхсус ишләрдә инсанлары тәмсил етмәк үчүн тәјин едилир ки, күнаһлара мугабил һәдијјәләр вә гурбанлар тәгдим етсин.

2 Чаһилләр вә јолдан азанларла мұлајим даврана билир, чүнки өзү дэ зәифлијә мәрүздур.

3 Вә бу сәбәбдән о, халгын күнаһлары үчүн олдуғу кими өз күнаһлары үчүн дэ гурбанлар тәгдим етмәлидир.

*16. *Лүтфкар Аллаһын – һәрфи тәрчүмә, "лүтфүн".*

4 Вә инсан бу шәрәфә өз-өзүнә дејил, һарун кими, Аллаһ тәрәфиндән дэвәт олундуғда наил олур.

5 Еләчә дә Мәсиһ Өзү Өзүнү из-зәтләндириб, Баш Каһин олмады, амма Она:

«Сән Мәним Оғлумсан, Мән бу күн Сәнә Ата олдум»,

– дејән *Аллаһ* Ону иззәтләндирди.

6 Башга бир јердә дә дедији кими:

«Сән Мәлкиседег рүтбәли әбәди каһинсән.»

7 Мәсиһ, *јер үзүндә* чисмән олдуғу күнләрдә Ону өлүмдән хилас етмәјә гадир олан *Аллаһа* күчлү фәрјадла вә көз јашлары илә дуалар вә хаһишләр етмиш вә Аллаһ горхусу сәјәсиндә ешидилмишди;

8 Оғул олдуғу һалда, чәкдији из-тирабларла итаәтли олмағы өјрәнди;

9 Вә камала чатдыгда, Аллаһ тәрәфиндән Мәлкиседег рүтбәли Баш Каһин елан едилән *Мәсиһ*,

10 Она итаәт едәнлэрин һамысы үчүн әбәди гуртулуш сәбәби олду.

Ибтидаи гајдалары бурахыб тәрәгги един

11 Бу барәдә дејиләси сөзүмүз чохдур, амма бунлары изаһ етмәк чәтиндир. Чүнки сиз ағыр еши-дирсиниз.

12 Һәрчәнд сиз индијәдәк мүәллим олмалы идиниз; анчаг һәлә дә буна мөһтачсыныз ки, кимсә сизә тәқрарән Аллаһын сөзлэринин ибтидаи гај-даларыны өјрәтсин; вә гүввәтли јемәјә дејил, сүдә мөһтач олмусунуз.

13 Чүнки сүдлә бәсләнән һәр кәс сәләһлик һаггындакы кәламда тәчрү-бәсиздир; чүнки о, көрпә ушагдыр.

14 Гүввэтли жемэк исэ камиллэр үчүндүр. Чүнки онларын хисслэри алышдырылараг, хејирлэ шэри ајырл етмэк үчүн тэрбијэ едилмишдир.

АЛТЫНЧЫ ФЭСИЛ

1 БУНУН үчүн өлүм кэтирэн ишлэрдэн төвбэнин вэ Аллаһа олан иманын,

2 Вэфтизлэр, эллэ тэгдис, өлүлэрин дирилмэси вэ эбэди һөкм барэсиндэки тэлимин тэмэлини јенидэн гојмадан, Мэсиһ һаггындакы ибтидаи елми керидэ бурахыб, камиллијэ доғру тэрэгги едэк.

3 Вэ Аллаһ ичазэ верэрсэ, биз буну едэчэјик*.

4 Чүнки бир дэфэ ајдынлашмыш, сэмави эн’амдан дадмыш вэ Мүгэддэс Руһа ортаг олмуш,

5 Аллаһын хејирли кэламыны вэ кэлэчэк дөврүн гүдрэтлэрини дадмыш олдуғлары һалда,

6 Имандан дөнэнлэри јенидэн төвбэ етдирмэк гејри-мүмкүндүр; чүнки Аллаһын Оғлуну өзлэри јенидэн чармыха чэкиб, рүсвај едирлэр.

7 Дэфэлэрлэ үзэринэ төкүлэн јағышы ичэн вэ кимлэр үчүн бечэрилисэ, онлара фајдалы нэбатат һасил едэн торпаг Аллаһ тэрэфиндэн бэрэкэт алып.

8 Тикан вэ дэвэтиканы һасил едэн торпаг исэ, јарамаз вэ лэ’нэтэ јахындыр, онун ахыры јанмагдыр.

9 Амма севимли гардашлар, биз белэ данышсаг да, эминик ки, сизин вэзијјэтиниз даһа јахшыдыр вэ хиласа ујғун кэлир.

10 Чүнки Аллаһ һагсыз дејилдир ки, сизин ишинизи, мүгэддэслэрэ хидмэт етмиш вэ едэрэк Онун ады һаминэ көстэрдијиниз мөһэббэти* унутсун.

11 Лакин арзу едирик ки, һэр бириниз, үмидин вердији там е’тимада һаил олмаг үчүн соһа гэдэр ејни сэји көстэрсин ки,

12 Сиз тэнбэл олмајасыһыз, амма вэд олунанлары иман вэ сэбирлиликлә мирас аланлардан нүмунэ көтүрөсиниз.

Аллаһын вэ’ди

13 Чүнки Аллаһ Ибраһимэ вэд верэркэн, Өзүндэн даһа бөјүк биринин адына анд ичэ билмэдијиндэн, Өз адына анд ичэрэк деди:

14 «Сэни мүтлэг мүбарэк гылачағам вэ нэслини мүтлэг артырачағам.»

15 Вэ бу чүр сэбирлилик көстэрэн Ибраһим вэдэ һаил олду.

16 Чүнки инсанлар өзлэриндэн даһа бөјүк оланын адына анд ичирлэр вэ онларын фикринчэ, сөзү тэсдиг едэн анд һэр мүбаһисэјэ сон гојур.

17 Буһа көрэ, Аллаһ вэдин варислэринэ Өз ирадэсинин дэјишмэзлијини даһа ачыг көстэрмэк истэјэрэк, вэ’дини анд илэ тэсдиг етди ки,

18 Аллаһа сығынан бизлэр, Аллаһын јалан данышмасы гејри-мүмкүн олан ики дэјишмэз шеј васитэсилэ, гаршымыза гојулан үмидэ бел бағламаг үчүн бөјүк тэсэллијэ малик олаг.

19 Бу үмидимиз, чан лөвбэри кими мөһкэм вэ мәтиндир вэ *мэ’бэддэки*

*3. едэчэјик – бэ’зи мәтнлэрдэ, “едэк”.

*10. мөһэббэти – бэ’зи мәтнлэрдэ, “мөһэббэтин эмэјини”.

пэрдэнин арха тэрэфинэ дэ дахил олур;
 20 Эбэдијјэтэ гэдэр Мэлкиседег рүтбэли Баш Каһинимиз олмуш олан Иса, бизим уғрумузда ораја сэлэфимиз кими кирмишдир.

ЈЕДДИНЧИ ФЭСИЛ

Каһин Мэлкиседег

1 ЧҮНКИ Салем һөкмдары олан бу Мэлкиседег, Аллах-Тэаланын каһини иди. О, һөкмдарлары мэглуб едиб, кери гајыдан Ибраһими гаршылады, она хејир-дуа верди.

2 Ибраһим дэ һэр шејин онда бир һиссэсини она бэхш етди. Бу Мэлкиседег илк эввэл *өз адынын* мәнасына көрә салеһлик һөкмдарыдыр. Бунунла јанашы о, Салем һөкмдары, јәни сүлһ һөкмдарыдыр.

3 О атасыз, анасыздыр, нэсил шәчәрәси јохдур; нэ өз күнләринин башланғычы, нэ дэ өмрүнүн сону вардыр. Амма Аллахын Оғлуна бәнзәдилмиш олуб, каһин кими эбэди галыр.

4 Бу адамын нэ гэдэр бөјүк олдуғуна бахын ки, атамыз Ибраһим эн јахшы гәнимәтләрин онда бирини она верди.

5 Леви оғулларындан каһинлик вәзифәсини аланлар, Мүгәддәс Гануна көрә халгдан, јәни Ибраһим нәслиндән олдуғлары һалда, өз гардашларындан онда бир һиссәни алмаг әмринә маликдирләр.

6 Лакин онларын гәбиләсиндән олмајан Мэлкиседег, Ибраһимдән онда бир һиссәни алды вә вәдләрә малик олана хејир-дуа верди.

7 Бу да шүбһәсиздир ки, бөјүк өзүндән кичијә хејир-дуа верәр.

8 Вә бурада онда бир һиссәни өлүмә дүчар адамлар алыр, амма орада, јашадығына даир шәһадәтә малик шәхс алыр.

9 Һәтта демәк олар ки, онда бир һиссәни алан Леви дэ Ибраһим васитәсилә ондабир һиссәни вермишдир.

10 Чүнки Мэлкиседег Ибраһими гаршылајанда, Леви һәлә чәддинин белиндә иди.

Јени каһинлик низамы

11 Беләликлә, әкәр камиллик Леви-ли каһинлик васитәсилә әлдә едилсәјди (чүнки халг Мүгәддәс Гануну бу каһинлијә әсасән алмышдыр), Һарун рүтбэли олмадығы сөјләнән Мэлкиседег рүтбэли башга бир каһинин зүһур етмәсинә даһа нә еһтијач варды?

12 Чүнки каһинлијин дәјишмәси илә Ганунун да дәјишилмәси зәруридир.

13 Она көрә ки, һагғында бу сөзләр сөјләнән Адам башга бир гәбиләјә мәнсубдур вә бу гәбиләдән кимсә гурбанкаһа хидмәт етмәмишдир.

14 Чүнки бәллидир ки, Рәббимиз *Иса*, Јәһуда гәбиләсиндән төрәмишдир вә Муса бу гәбиләдән *бәһс едәркән* каһинлик барәдә бир сөз демәмишдир.

15 Вә Мэлкиседегә бәнзәр башга бир каһинин зүһур етмәси буну даһа да ајдын көстәрир.

16 О, чисмани шәртә бағлы еһкама* көрә дејил, түкәнмәз һәјат гүдрәтинә көрә каһин олду.

17 Чүнки: «Сән Мэлкиседег рүтбэли эбэди каһинсән», – дејә шәһадәт олунур.

*16. Төврата әсасән, јалһыз Леви гәбиләсиндән оланлар каһин вәзифәсинә тәјин олуна биләрләр.

18 Бундан эввэлки эмр, зэйфлији вэ фэйдасызлығы сэбэбилэ лэгв олунур.

19 Чүнки Ганун неч бир шеји камиллијэ чатдырмамышдыр. Бунун эвэзинэ, даһа јахшы үмид мејдана кэлмишдир ки, биз онун васитэсилэ Аллаһа јахынлашырыг.

20 Вэ бу иш андсыз олмады.

21 (Чүнки онлар андсыз каһин олдулар. Лакин *Иса*, Она: «Рэбб анд верди вэ фикрини дэјишдирмэз; Сэн /Мэлкиседек рүтбэли/ эбэди Каһинсэн», – дејэн *Аллаһ* васитэсилэ, андла каһин олду.)

22 Буна көрэ Иса даһа јахшы эһдин зэманэтчиси олду.

23 Бунунла јанашы о каһинлэрин сајы чох иди, чүнки өлүм онларын *вэзифэдэ* галмасына мане олурду.

24 Иса исэ эбэди галдығы үчүн даими каһинлијэ маликдир.

25 Буна көрэ О Өз васитэсилэ Аллаһа јахынлашанлары тамамилэ хилас етмэјэ гадирдир; чүнки онлар үчүн шэфаэт етмэк мэгсэдилэ даим јашамагдадыр.

Јени эһдин Баш Каһини

26 Чүнки мүгэддэс, мэ’сум, нөгсансыз, күнаһкарлардан ажрылмыш вэ көјлэрдэн даһа јүксэклэрэ галдырылмыш белэ бир Баш Каһинэ малик олмаг бизэ мүнасиб иди.

27 О, дикэр баш каһинлэр кими, эввэлчэ өз күнаһлары үчүн, сонра да халгын күнаһлары үчүн һэр күн гурбан тэгдим етмэк мэчбуријјэтиндэ дејилдир. Чүнки О Өз-Өзүнү гурбан вермэклэ буну бирдэфалик етди.

28 Зира Мүгэддэс Ганун, зэйф олан адамлары баш каһин тэјин едир;

Ганундан сонра верилэн анд сөзү исэ, эбэди камилләшдирилмиш Оғулу тэјин етди.

СЭККИЗИНЧИ ФЭСИЛ

1 ДЕЈИЛЭНЛЭРИН эсасы исэ будур: Биз елэ бир Баш Каһинэ маликик ки, О, көјлэрдэ, Эзэмэтли Аллаһын тахтынын сағында отурмушдур.

2 О, мүгэддэс јердэ вэ һэгиги Чадырда* – инсанын дејил, Рэббин гурдуғу Чадырда хидмэт едир.

3 Чүнки һэр бир баш каһин һэдијјэ вэ гурбан тэгдим етмэк үчүн тэјин олунур; буна көрэ, *Исанын* да бир шеји олмалыдыр ки, тэгдим едэ билсин.

4 Экэр О, јер үзүндэ олсајды, каһин олмазды, чүнки Мүгэддэс Гануна эсасэн һэдијјэ тэгдим едэнлэр вардыр.

5 Онлар сэмави һэгигэтлэрин ин’икасына вэ көлкэсинэ хидмэт едирлэр: нечэ ки Муса, *ибадэт* чадырыны гурмаг үзрэ икэн, Аллаһ тэрэфиндэн хэбэрдар едилмишди. Аллаһ демишдир: «Бах, һэр шеји дағда сэнэ көстэрилэн нүмунэјэ көрэ ет!»

6 Инди исэ Иса даһа јахшы вэ’длэрэ эсасланмыш даһа јахшы бир эһдин вэсатэтчиси олдуғуна көрэ, даһа э’ла бир хидмэтэ наил олду.

7 Чүнки экэр о биринчи эһдгүсурсуз олсајды, икинчијэ еһтијач дујулмазды.

8 Чүнки Аллаһ, Өз халгында нөгсан тапараг дејир:

«”Будур” Рэбб дејир, ”Елэ күнлэр кэлир ки,

*2. Чадыр – гэдим јэһудилэрин дашына билэк мэ’бэди.

Исраил нэсли илэ вэ Јəһуда нэсли
илэ јени əһд бағлајачағам.

9 Бу əһд, əчдадларыны Мисир
дијарындан

чыхармаг үчүн əллəрини тутдуғум
күн

онларла бағладығым əһд кими
дејил.

Чүнки” Рəбб дејир, ”Онлар Мəним
əһдимə

садиг галмадылар вэ Мэн онлара
є”тинасызлыг көстəрдим.”

10 Рəбб дејир, ”О күнлəрдəн сонра
Исраил нэсли илэ бағлајачағым
əһд будур:

Мэн ганунларымы онларын зех-
нинə јерлəшдирəчəјəм

вэ онларын үрəклəриндə һəкк
едəчəјəм;

вэ онларын Аллаһы олачағам,
онлар да Мəним халғым олачаг-
дыр.

11 Вə һеч кəс өз гоншусуну*,

вэ һеч кəс өз гардашыны:

Рəбби дəрк ет, – дејə өјрəтмə-
јəчəкдир;

чүнки бəјүкдəн кичијə гəдəр

онларын һамысы Мəни таныја-
чағдыр.

12 Чүнки Мэн онларын һагсызлыг-
ларына гаршы

мəрһəмəтли олачағам

вэ кұнаһларыны /вə ганунсуз-
лугларыны/

бир даһа анмајачағам.”»

13 ”Јени” əһд демəклə, Аллаһ би-
ринчисинин көһнəлијини көстəрир:
көһнəлэн вэ гочалан һəр шеј исə јəх
олмаға јахындыр.

*11. гоншусуну – эн əски мəтнлəрдə, ”вəтəн-
дашыны”.

ДОГГУЗУНЧУ ФƏСИЛ

Дүңјəви мə’бəd

1 БИРИНЧИ əһдин дə ибадəт
барəсиндəки һөкмлəри вэ дүңјəви
мүгəддəс јери вар иди.

2 Чүнки бир чадыр гурулмушду,
биринчи* чадыр; ичиндə исə чырагдан,
сүфрə вэ Аллаһа тəгдим едилэн
чөрəклəр варды. Буна Мүгəддəс Јер
дејилир.

3 Икинчи пəрдəнин архасында исə,
”Əгдəс”* адланан чадыр вар иди.

4 Бурада гызыл бухур гурбанкаһы
вэ һэр тəрəфдəн гызыла бүрүнмүш
əһд сандығы варды; сандығын ичиндə
маннаны* тутан гызыл габ, һарунун
тумурчугланмыш əсасы вэ əһд лəв-
һəлəри варды.

5 Сандығын үстүндə исə кұнаһ
бағышланан јерə көлкə салан иззəт*ли*
Аллаһын керуварлары* јерлəшмишди ки,
инди бунлар һаггында əтрафлы
данышмаг мүмкүн дејилдир.

6 Бунлар бу чүр һазырландыгда
биринчи чадыра һəмишə каһинлəр
дахил олурлар ки, ибадəти ичра
етсинлəр;

7 Икинчи* чадыра исə илдə бир
дəфə јалныз бир баш каһин кирир; о
да өзү үчүн вэ халғын билмəјэрəк
ишлəтдији кұнаһлары үчүн тəгдим
етдији гурбан ганы олмадан ораја
кирмəз.

*2,7. Биринчи вэ икинчи чадыр – башга сəзлə,
харичи вэ дахили чадыр.

*3. Јəни, мүгəддəслəрин мүгəддəси, эн мүгəддəс
јер.

*4. Јəни, сəһрада долашан исраиллилəрə
Аллаһын вердији азутə.

*5. Керувар – Аллаһын чəлалы илэ зүһур едэн
сəмави мəхлуглар.

8 Мүгэддэс Рух бунунла көстэрир ки, биринчи чадыр дурдугча, Мүгэддэс Жерэ кедэн жол хэлэ изһар едил-мэмишдир.

9 Бу, индики заман үчүн мисалдыр. Буна көрө, ибадэт едэни вичдан бахымындан камала чатдырмага гадир олмажан һэдижэлэр вэ гурбанлар тэгдим олунур;

10 Бунлар жалныз жемэк, ичмэк вэ мүхтәлиф нөвлү жуулмаларла, ислаһат заманына гэдэр мөтгәбэр олан чисмани һөкмләрлэ элагәдардыр.

Мәсһин ганы

11 Лакин кәләчәк не'мәтләрин Баш Каһини олан Мәсһ зүһур едәндә, эл илэ гурулмамыш, жә'ни бу хилгәтдән олмажан даһа бөжүк вэ даһа мүкәммәл чадырдан кечиб,

12 Кечи вэ дана ганы илэ дежил, Өз ганы илэ Мүгэддэс Жерэ бир дәфә эбәди кирмиш вэ *бизим үчүн* эбәди гуртулуш әлдә етмишдир.

13 Чүнки әкәр кечиләрин вэ буғаларын ганы вэ дүжәнин күлү мурдар оланларын үстүнә сәпиләндә, онлар тәгдис олунуб, бәдәнләри тәмиз олурса,

14 Демәли, эбәди Рух васитәсилә Өзүнү гүсурсуз олараг Аллаһа тәгдим етмиш Мәсһин ганы, јашајан Аллаһа ибадәт едә билмәниз үчүн вичданынызы өлүм кәтирән ишләрдән нә гэдәр артыг тәмизләјәчәкдир!

15 Буна көрө, Мәсһ, Әһди-Чәдидин вәсәтәтчисидир ки, дә'вәт едиләнләр вәд едилмиш эбәди мирасы алсынлар. Чүнки О, фидижә олараг өлмүшдүр ки, онлары биринчи әһд заманы ишләнән тәгсирләрдән гуртарсын.

16 Чүнки вәсијјәтнамә* олан јердә, вәсијјәт едәнин өлдүјүнү сүбут етмәк зәруридир.

17 Она көрө ки, вәсијјәтнамә анчаг бири өлдүкдән сонра гүввәјә минир. Чүнки вәсијјәт едән сағ икән, вәсијјәтин һеч гүввәси олмаз.

18 Буна көрө биринчи әһд дә гансыз гүввәјә минмәди.

19 Чүнки Муса, Мүгэддэс Гануна көрө һәр әмри бүтүн халга е'лан етдикдән сонра су, түнд гырмызы јун вэ зуфа оту* илэ дана вэ кечиләрин ганыны көтүрүб, һәм китабын өзүнә, һәм дә бүтүн халгын үстүнә чиләјәрәк деди:

20 «Аллаһын сизә бујурдуғу әһдин ганы будур.»

21 Чадыр вэ бүтүн ибадәт габларынын үстүнә дә ејни чүр ган чиләди.

22 Вә Мүгэддэс Гануна көрө, тәгрибән һәр шеј ганла тәмизләнир вэ ган төкүлмәдән бағышланма олмур.

23 Буна көрө әсли көјләрдә олан нүмунәләри бу гурбанларла, амма көјдә олан әслләри бунлардан даһа јахшы гурбанларла тәмизләмәк зәруридир.

24 Зира Мәсһ, *инсан* әли илэ гурулмуш Мүгэддэс Жерә кирмәди – *бу*, һәгиги Мүгэддэс Јерин *анчаг* нүмунәси иди –, амма көјүн өзүнә *кирди* ки, инди уғрумузда Аллаһын һүзурунда зүһур етсин.

25 О, баш каһинин һәр ил өзүнүн олмајан ган илә* Әгдәсә кирдији кими, Өзүнү дәфәләрлә тәгдим етмәк үчүн дә *көјә* кирмәди.

*16, 17. вәсијјәтнамә – јахуд, "әһд".

*19. Зуфа – гәдим заманларда, дини мәрәсимләрдә ган, су вә саирә сәпмәк үчүн истифадә олуван битки, бәлкә мәрзә.

*25. Гурбан кәсилән һејванын ганы нәзәрдә тутулур.

26 Экс тэгдирдэ, О, дүнја јаранандан бэри дэфэлэрлэ эзаб чэкмэли оларды. Инди исэ дөвлэрин сонунда, О Өзүнү гурбан вермэклэ күнаһы арадан галдырмаг үчүн бир дэфэ зүһур етди.

27 Нечэ мүэјјөн едилмишдир ки, инсанлар бир дэфэ өлүб, ондан сонра мүһакимэ олунсунлар,

28 Елөчө дэ Мәсiһ, бир чохларынын күнаһыны Өз үзэринэ алмаг үчүн гурбан едилмишдир вэ икинчи дэфэ күнаһ *јумаг* үчүн дејил, Ону көзлөјөнлэрэ хилас кэтирмэк үчүн зүһур едөчөкдир.

ОНУНЧУ ФЭСИЛ

Сон гурбан – Иса

1 ЧҮНКИ Мүгэддэс Ганун, кэлөчөк не'мэтлэрин эсл сурэтинэ дејил, көлкэсинэ малик олага, илдэн-илэ, мүнтэзэм шэкилдэ тэгдим етдиклэри ејни гурбанлар васитэсилэ *Аллаһа* јахынлашанлары эсла камала чатдыра билмэз.

2 Экс һалда, мэкэр гурбан тэгдим етмэјэ сон верилмэздими? Чүнки бу хидмэти ичра едэнлэр бирдэфэлик тэмизлэндикдэн сонра, өзлэриндэ артыг күнаһкарлыг шүүру олмазды.

3 Лакин бу гурбанларла күнаһлар илдэн-илэ јада салыныр.

4 Чүнки буғаларын вэ тэкэлэрин ганы илэ күнаһлары арадан галдырмаг гејри-мүмкүндүр.

5 Буна көрө, Мәсiһ, дүнјаја кирэндэ дејир:

«Гурбан вэ совгат истэмэдин, амма Мэнэ бэдэн һазырладың.

6 Бүтөв шэкилдэ јахылан һејванлара вэ күнаһ үчүн кэтирилэн гур-

банлара

Сэн разы олмадың.

7 О заман Мэн дедим: «Будур, Мэн кэлдим ки,

еј Аллах, Сэнин ирадэни јеринэ јетирим.

Китабын тумарында Мэним барэмдэ белэ јазылмышдыр.»

8 Габагча деди ки: «Гурбанлары вэ совгатлары, бүтөв шэкилдэ јахылан һејванлары вэ күнаһ үчүн кэтирилэн гурбанлары истэмэдин вэ *бунлара* разы олмадың.» Һалбуки бунлар, Мүгэддэс Гануна ујғун олага тэгдим едилир.

9 Сонра деди: «Будур, Мэн кэлдим ки, /еј Аллах,/ Сэнин ирадэни јеринэ јетирим.» *Јэ'ни*, *Мәсiһ* икинчини гүввөјэ миндирмэк үчүн биринчини лөгв едир.*

10 Бу ирадөјө көрө биз, Иса Мәсiһ бэдэнини бирдэфэлик гурбан кэтирдији үчүн тэгдис едилдик.

11 Һәр каһин күндэн-күнэ хидмэтини јеринэ јетирэрэк, эсла күнаһлары арадан галдырмаға гадир олмајан ејни гурбанлары дэфэлэрлэ тэгдим едир.

12 Мәсiһ исэ күнаһлар үчүн тэк бир гурбан тэгдим едиб, эбэди олага Аллаһын сағында отурду.

13 Бундан сонра О Өз дүшмэнлэринин Өз ајагларынын алтына кэтил олага гојулмасыны көзлөјир.

14 Зира О, анчаг бир гурбан тэгдим етмэклэ, тэгдис олуналары һәмешэлик камилләшдирди.

15 Мүгэддэс Рух да *бу барэдэ* бизэ шөһадэт едир;

16 Чүнки: «Рэбб дејир ки, о күнлэр-

*9. *Јэ'ни*, *Аллаһ*, *эввэлки гурбанлар адэтини арадан галдырыбдыр. Чүнки Мәсiһи бирдэфэлик гурбан олага тэгдим етди.*

дэн сонра, онларла баглажаагым элд будур: Мэн ганунларымы онларын үрәжинә јерләшдирәчәјәм, зәһинләринә һәкк едәчәјәм», – дедикдән сонра:

17 «Вә күнаһларыны вә ганунсуз-лугларыны бир даһа анмајаагым», – дејир.

18 Күнаһларын бағышланмасы олан јердә исә күнаһдан өтрү даһа гурбан тәгдим едилмәз.

Сабит дурун!

19 Беләликлә, еј гардашлар, Исанын ганы сајәсиндә Мүгәддәс Јерә кирмәјә чәсарәтимиз вардыр.

20 О, бу тәзә вә дири кириш јолуну пәрдә васитәсилә, јәни Өз бәдәни васитәсилә бизә ачмышдыр.

21 Аллаһын еви үчүн чавабдеһ олан бөјүк бир Каһинимиз дә вардыр.

22 Буна көрә үрәкләримиз пис вичдандан пакланмыш, бәдәнимиз дә тәмиз су илә јујулмуш олараг, ети-мадла долу иманла, сәмими гәлбдән *Аллаһа* јахынлашаг.

23 Играр етдијимиз үмиди тәрәддүд етмәдән мөһкәм тутаг; зира вәди верән *Аллаһ* садигдир.

24 Бир-биримизи мәһәббәтә вә хејирли ишләрә нечә тәшвиғ едәчәјимизин гајғысына галаг.

25 Бәзиләринин адәт етдикләри кими өз јығынчагларымызы тәрк етмәјәк. Амма хүсусән, о Күнүн* јахынлашдығыны көрдүјүмүз нисбәтдә бир-биримизи даһа чох үрәкләндирәк.

26 Чүнки һәгигәти дәрк едиб мәнимсәдикдән сонра гәсдән күнаһ

ишләсәк, күнаһлар үчүн артыг гурбан галмаз,

27 Лакин һөкмүн дәһшәтли бир интизары вә *Аллаһа* гаршы дуранлары мәһв едәчәк шиддәтли од галыр.

28 Мусанын Ганунуну һеч сајан адам, ики вә ја үч шаһидин шәһадәти илә амансызчасына өлдүрүлүр;

29 Аллаһын Оғлуну ајаг алтына салан, васитәсилә тәгдис едилдији әһдин ганыны мурдар сајан вә Аллаһын лүтфкар Руһуну тәһгир едән адам, сизчә бундан нә гәдәр ағыр чәзаја лајиг сајылачагдыр?

30 Чүнки: «Гисас Мәнимдир, /дејир Рәбб./ Мән әвәзини верәчәјәм», вә јенә: «Рәбб Өз халгына һөкм едәчәкдир», – Дејәни таныјырыг.

31 Јашајан Аллаһын әлләринә дүшмәк дәһшәтлидир!

32 Әввәлки күнләри јада салын; о заман сиз ајдынлашдыгдан сонра әләм долу бөјүк мүбаризәјә таб кәтирдиниз.

33 Каһ ситәм вә эзаб чәкәрәк тамашаја гојулдуруз, каһ да бу чүр мүамилә көрәнләрә шәрик олдунуз.

34 Зира сиз, бағларыма* рәһм едиб, өзүңүз үчүн даһа јахшы вә даими малыңыз олдугуну биләрәк, мүлкүнүзүн талан едилмәсини севинчлә гәбул етдиниз.

35 Буна көрә, бөјүк мүкафат олан чәсарәтинизи атмајын.

36 Чүнки сизин тәһәммүлә еһтијачыңыз вар ки, Аллаһын ирадәсини јеринә јетириб вәд олуңмуш шејә наил оласыңыз.

37 «Чүнки даһа бир аз, лап аз сонра Кәлән кәләчәк, кечикмәјәчәкдир.

38 Лакин салеһ адам иманла јашаја чагдыр. Вә әкәр кери чәкиләрсә,

*25. Јәни, Иса Мәсинин тәкрат кәләчәји Күнүн.

*34. бағларыма – ән әски мәтнләрдә, "мәһ-буслара".

чаным ондан разы галмажаагдыр.»

39 Биз исэ кери чэкилиб, хэлак оланлардан дежилик; иман едиб, чанларынын хиласына наил оланлардананг.

ОН БИРИНЧИ ФЭСИЛ

Иман гэхрэманлары

1 ИМАН исэ үмид едилэн шејлэрэ е’тимад, көрүнмэјэн хэгигэтлэрэ инамдыр.

2 Чүнки гэдим дөврлэрин адамлары иман васитэсилэ *мусбэт* шэһадэт алдылар.

3 Биз иман васитэсилэ дэрк едирик ки, каинат Аллаһын кэламы илэ јаранды вэ белэликлэ дэ, заһири олан шејлэр көрүнмэз шејлэрдэн төрэнди.

4 Һабил, иман васитэсилэ Аллаһа Габилдэн даһа јахшы гурбан кэтирди. Иман васитэсилэ салеһ олдуғуна шэһадэт олунду; онун хэдијјэлэри барэдэ Аллаһ *мусбэт* шэһадэт етди вэ Һабил, өлмүш олдуғу халда, иман васитэсилэ хэлэ дэ данышыр.

5 Һанок иман васитэсилэ *дунјадан* көчүрүлдү ки, өлүмү көрмэсин; вэ о тапыла билмэди, чүнки Аллаһ ону *дунјадан* көчүрмүшдү. Зира көчүрүлмэздэн габаг, о, Аллаһа мэгбул олдуғуна даир шэһадэт алды.

6 Иман етмэдэн Аллаһа мэгбул олмаг исэ гејри-мүмкүндүр. Чүнки Аллаһа јахынлашан иман етмэлидир ки, О вар вэ Ону ахтаранлара мүкафат верир.

7 Нуһ иман васитэсилэ, хэлэ заһир олмајан шејлэр хаггында Аллаһ тэрэфиндэн хэбэрдар едилиб, өз

аилэсини хилас етмэк үчүн ихлас-карлыгла кэми хазырлады; о, бунунла дунјаны мэхкум етди вэ имандан ирэли кэлэн салеһлијин вариси олду.

8 Ибраһим иман васитэсилэ мирас алачағы јерэ кетмэјэ чағырылдыгда, итаэт етди вэ һараја кетдијини билмэјэрэк, јола чыхды.

9 О, иман васитэсилэ вэ’д едилмиш өлкэдэ јад вэ гэриб кими мэскэн салды вэ ејни вэ’дин хэмварислэри олан Исаг вэ Јагубла бирликдэ чадырларда јашады;

10 Чүнки о, ме’мары вэ баниси Аллаһ олан, *мөһкөм* тэмэллэрэ малик шэһэри көзлэјирди.

11 Иман васитэсилэ, Саранын* өзү дэ, сонсуз вэ јашы өтмүш исэ дэ, һамилэ галмаға гүввэт алды, чүнки вэ’д Едэни садиг сајды.

12 Буна көрэ дэ, бир нэфэрдэн, хэлэ үстэлик өлүдэн фэрглэнмэјэн бириндэн сајча көјдэки улдузлар гэдэр, дэниз кэнарындакы гум дэнэлэри кими сајсыз-һесабыз нэсил төрэнди.

13 Онларын һамысы вэ’д едилмиш шејлэри алмадан иманлы кими өлдү, амма бу шејлэри узагдан көрүб /гане олуб,/ хош гаршыладылар вэ е’тираф етдилэр ки, онлар јер үзүндэ јад вэ гэрибдирлэр.

14 Чүнки бу чүр сөзлэри сөјлэјэнлэр, бир вэтэн ахтардыларыны көстэрирлэр.

15 Вэ хэгигэтэн, экэр онлар чыхдылары өлкэни* јада салсајдылар, кери дөнмэјэ фүрсэтлэри оларды.

16 Эслиндэ исэ онлар даһа јахшысыны, јэ’ни сэмави *вэтэни* арзу едирлэр. Буна көрэ, Аллаһ, Өзүнү

*11. Сара – Ибраһим Пејгэмбэрин арвады.

*15. Јэ’ни, Месопотамијада јерлэшэн гэдим Ур шэһэри.

онларын Аллаһы адландырмагдан утанмыр; чүнки О, онлар үчүн шәһәр назырламышдыр.

17 Ибраһим, имтаһан олундуғу заман иман васитәсилә Ишагы гурбан олагаг тәгдим етди; вәдләрә наил олан Ибраһим, тәк бирчә оғлуну тәгдим едирди!

18 Һалбуки она дежилмишди ки, «Сәнин нәслин Ишагдан адлана чагдыр.»

19 О, Аллаһы *Ишагы* өлүмдән дирилтмәжә гадир сәйди; буна көрә дә ону, тәбири чаизсә, *өлүмдән* кери алды.

20 Ишаг да иман васитәсилә Јагуб вә Есава кәләчәкләри һаггында хејир-дуа верди.

21 Јагуб, өлүркән, иман васитәсилә Јусифин һәр бир оғлуна хејир-дуа верди вә өз әл ағачына сөјкәнәрәк Аллаһа сәчдә етди.

22 Јусиф дә вәфат едәркән, иман васитәсилә Израил оғулларынын Мисирдән чыхачағы анды вә өз сүмүкләри һаггында әмр верди.*

23 Муса да доғулдугдан сонра, иман васитәсилә үч әј әрзиндә валидејнләри тәрәфиндән кизли сахланды, чүнки онлар ушағын көзәл олдуғуну көрүб, һөкмдарын фәрманындан горхмадылар.

24 Муса бөјүдүкдә Фир'онун гызынын оғлу адланмағы иман васитәсилә рәдд етди.

25 Күнаһ илә мүвәггәти олагаг зөвг алмагданса, Аллаһын халгы илә әзаб чәкмәји тәрчиһ етди,

26 Мәсиһ үчүн чәкдији ситәми Мисирин хәзинәләриндән даһа бөјүк сәрвәт сәйди; чүнки әвәзиндә *алачағы*

мүкафаты көзләјирди.

27 Һөкмдарын гәзәбиндән горхмајыб, иман васитәсилә Мисири тәрк етди; чүнки о, Көрүнмәјени көрүрмүш кими, мөһкәм дајанды.

28 Иман васитәсилә пасха гурбанынын кәсилмәсини вә ганынын *гапылары*н үстүнә чиләнмәсини бујурду ки, илк доғуланлары мәһв едән *мәләк* Израиллиләрә тохунмасын.

29 Иман васитәсилә *Израиллиләр* Гырмызы дәниздән гурудан кечән кими кечдиләр; мисирлиләр дә буну етмәжә тәшәббүс көстәрдиләр, амма боғулдулар.

30 Иман васитәсилә једди күн әтрафында кәзилдикдән сонра, Јерихонун диварлары јыхылды.

31 Иман васитәсилә фаһишә Раһав кәшфијатчылары достча гәбул етдији үчүн итаәтсизләрә бирликдә һәлак олмады.

32 Даһа нә дејим? Чүнки Кидон, Барак, Шимшон, Јефтаһ, Давуд, Шәмуел вә *башга* пејғәмбәрләр һаггында нәгл етмәк үчүн вахтым чатмаз.

33 Онлар иман васитәсилә өлкәләр фәтһ етдиләр, әдаләт тәтбиг етдиләр, вәдләрә наил олдулар, асланларын ағызларыны бағладылар,

34 Шиддәтли атәши сөндүрдүләр, гылынчын ағзындан гачдылар, зәифлијә рәғмән гүввәтләндиләр, дөјүшдә мөһкәм олдулар, јадларын ордуларыны говдулар.

35 *Елә* гадынлар *вар иди ки*, өз өлүләрини дирилмиш кери алдылар. Дикәр адамлар исә ишкәнчә чәкдиләр; азадлығы гәбул етмәдиләр ки, дири-либ даһа јахшы һәјата наил олсунлар.

36 Башгалары да тәһгир олунуб дөјүлдүләр, һабелә буховлара вә һәбсләрә мә'руз галдылар.

*22. Јә'ни, јола дүшәчәкләри заман онун сүмүкләрини дә көтүрмәләрини әмр етди.

37 Онлар дашландылар, мишарланыб бөлүндүлөр, *ишкэнчэлэрлэ* сынандылар, гылынчдан кечирилиб өлдүрүлдүлөр; гојун дэрисиндэн вэ кечи көнүндэн палтара бүрүнүб авара кээдилэр, жојсуллуға, сыхынтыја вэ чэфаја мэрүз галдылар.

38 Дүнја онлара лајиг дејилди. Онлар сэраларда, дағларда, мағараларда вэ јералты ојугларда сэркэрдан кээдилэр.

39 Онларын һамысы иман сајэсиндэ *мүсбэг* шэһадэт алдыглары һалда, вэд едилэнэ наил олмадылар;

40 Чүнки Аллах бизим үчүн даһа јахшы шеј һазырламышдыр ки, онлар бизсиз камала чатмасынлар.

ОН ИКИНЧИ ФЭСИЛ

Рэбб севдиклэрини тэрбијэ едэр

1 БУНА көрэ, биз дэ этрафымызда бөјүк шаһидлэр булудуна малик олдуғумуз үчүн, бизи асанлыгла чашдыран күнаһы тэрк едиб, гаршымыза гојулан жарышда мэтанэтлэ гачаг.

2 Иманымызын Баниси вэ Камилләшдиричиси олан Исаја бахаг. О, гаршысына гојулан севинч уғрунда, рүсвајчылыға етинасызлыг көстэриб, чармыха тэһэммүл етди вэ Аллахын тахтынын сағында отурду.

3 Күнаһкарлар тэрэфиндэн Она гаршы олан бу гэдэр мүхалифэтэ таб кэтирэн Шэхси фикирләшин ки, чаныныз јорулуб, тагэтдэн дүшмэјэсиниз.

4 Күнаһа гаршы мүбаризэниздэ, ганынызы төкүнчэјэ кими мүгавимэт көстэрмэдиниз;

5 Вэ оғуллара сөјлөнөн кими, сизэ дэ верилэн бу нэсиһәти унутдунуз:

«Оғлум, Рэббин тэрбијэсинэ хор бахма.

О сәни мазэммәт едәндэ руһдан дүшмә.

Чүнки Рэбб севдијини тэрбијэ едэр

6 Вэ гәбул етдији һәр оғулу дөјәр.»

7 Экэр тэрбијәјэ тәһәммүл етсәниз,* Аллах сизинлә, оғуллары кими рэфтар едэр. Чүнки елә бир оғул вармы ки, атасы ону тэрбијәләндирмәсин?

8 Экэр һамы үчүн үмуми олан тэрбијәдән мәһрум олсаныз, демәли сиз, оғуллар дејил, ганунсуз өвләдларсыныз.

9 Үстәлик, экэр бизэ тэрбијэ верән чисмани аталара малик олуб, онлара һөрмәт едирдиксә, руһани Атаја даһа чох табе олараг јашамалы дејиликми?

10 Чүнки онлар бизи өз дүшүндүкләри кими бир нечә күн үчүн тэрбијәләндирдилэр. О исә бизим хејримиз үчүн бизи тэрбијәләндирир ки, Онун мүгәддәслијинә шәрик олаг.

11 Һәр тэрбијә исә, индики заманда севинч дејил, кәдәр верән бир шеј кими көрүнүр, амма сонрадан, бу јолда јетишдириләнләрә сәләһлијин динчлик сәмәрәсини һасил едир.

12 Буна көрә, салланмыш әлләринизи *галдырын* вэ зәифләмиш дизләринизи мөһкәмләдин,

13 Өз ајағларыныз үчүн дүз чығырлар салын ки, ахсаг үзвүнүз јериндән чыхмасын, әксинә шәфа тапсын.

Аллаһы рәдд етмәјин

14 Һамы илә бәрабәр сүлһ ичиндә

*7. Эң әски мәтнләрдә, "Тэрбијә едилмәк үчүн ачыллара тәһәммүл едирсиниз;"

јашамаг вэ мүгэддэс олмаг үчүн сэј көстэрин, чүнки мүгэддэслијэ малик олмадан Рэбби һеч ким көрмэјэчэкдир.

15 Диггэт един ки, кимсэ Аллаһын лүтфүндэн мээрүм олмасын, *аранызда* бир ачы көк бөјүјүб, эзијјэт вермэсин вэ бир чохларыны мурдар етмэсин.

16 Һеч кимсэ ахлагсыз вэ јахүд Есав кими Аллаһдан узаг дүшэн адам олмасын. Чүнки Есав илк доғулмуш олмағын һагыны бир габ хөрэјэ сатды.

17 Билирсиниз ки, бундан сонра да о, хејир-дуаны мирас алмаг арзусунда олду, лакин рэдд олунду. Чүнки хејир-дуаны көз јашлары илэ ахтардыса да, *атасынын* фикрини дәјишмэјэ мүвэффэг олмады.

18 Она көрэ ки, сиз тохунмагла һисс олунан вэ одла јанан даға, гаранлыға, зүлмэтэ, гасырғаја,

19 Шејпур курламасына вэ *илаһи* сөзлэрин сэсинэ јахынлашмадыныз; о сэси ешидэнлэр јалвардылар ки, онлара даһа бир кэлам сөјлөнмэсин.

20 Чүнки: «Әкэр даға бир һејван белэ тохунса, о, даша басылачаг /вэ јахүд охла ворулачагдыр/» эмринэ тәһммүл едэ билмэздилэр.

21 Вэ бу мэнзэрэ елэ дәһшәтли иди ки, Муса: «Мән бөјүк горху вэ лэрзэ ичиндәјәм», – деди.

22 Сиз исэ Сион дағына вэ јашајан Аллаһын шәһәри олан сәмави Јерусәлимэ, сәјсыз-һесабыз мэләкләрэ,

23 Вэ сәмаларда адлары гејд едилмиш илк доғуланларын үмуми мәчлисинэ вэ чәмијјәтинэ, һамынын һакими олан Аллаһа, камала чатмыш сәләһлэрин руһларына,

24 Әһди-Чәдидин Вәсәтәтчиси олан Исаја вэ һабилин ганындан даһа јахшы бир мәна ифадэ едән гана

јахынлашдыныз.

25 Диггәтли олун ки, бунлары сөјлөјөн *Аллаһы* рэдд етмәјэсиниз. Чүнки әкэр јер үзүнэ Аллаһын хәбәрини кәтирәни рэдд едәнлэр *чәзадан* гача билмәдиләрсэ, биз көјләрдән хәбәр Кәтирәндән үз дөндәрсәк, *чәзадан гача билмәјэчәјимиз* даһа чох јәгиндир.

26 Озаман Онун сэси јери сарсытды, инди исэ О: «Мән бир даһа јалныз јери дејил, көјү дә сарсыдачағам», – дејерәк, вәд етмишдир.

27 "Бир даһа" сөзү көстәрир ки, сарсыла билән, јәни јарадылмыш шејләр арадан галдырылачагдыр ки, сарсыла билмәјәнләр даим вар олсун.

28 Буна көрә, сарсылмаз Сәлтәнәтә наил олдуғумуза көрә, миннәтдар олаг ки, бу јолла Аллаһа мәғбул еһтирам вэ иһласкарлығла Она хидмәт едәк.

29 Чүнки Аллаһымыз мәһв едән атәшдир.

ОН ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Сон өјүдләр

1 ГОЈ аранызда һәмишә гардаш мәһәббәти олсун.

2 Гонагпәрвәр олмағы да унутмајын. Чүнки белә давранан бәзиләри, билмәдән мэләкләрә гонагпәрвәрлик көстәрмишләр.

3 Мәһбуслары, өзүнүз дә онларла һәбс олунмуш кими, пис мүамилә чәкәнләри өзүнүз дә бәдән саһибләри олдуғунуза көрә јада салын.

4 Гој һәр кәс никаһа һөрмәт етсин вэ кәбин јатағы ләкәсиз олсун; чүнки Аллаһ, ахлагсызлары вэ зинакарлары мәһкум едәчәкдир.

5 Һәжатыңыз пулпәрәстликдән азад олсун, өзүнүздә олан шејләрлә ки-фәјәтләнин; чүнки О Өзү демишдир: «Сәни һеч бурахмајачағам вә әсла тәрк етмәјәчәјәм.»

6 Буна көрә, биз чәсарәтлә дејирик: «Рәбб мәнә јардымчыдыр, мән горхмарам; инсан мәнә нә едә биләр?»

7 Аллаһын кәламыны сизә нағыл едән рәисләринизи јада салын. Онларын јашајышынын нәтичәсинә бахараг, иманларыны тәглид едән.

8 Иса Мәсиһ, дүнән, бу күн вә әбәди олараг ејнидир.

9 Фәргли вә јад тәлимләрә гапылмајын; чүнки үрәк, јемәкләрлә дејил, Аллаһын лүтфү илә мөһкәмләнсә јахшыдыр. Бу чүр јемәк гајдаларына риәјәт едәнләр бир фајда көрмәдиләр.

10 Бизим елә бир гурбанкаһымыз вардыр ки, *ибадәт* чадырына хидмәт едәнләрин ондан јемәјә һаглары јохдур.

11 Чүнки ганлары баш каһин тәрәфиндән күнаһдан өтрү гурбан верилмәк үчүн Мүгәддәс Јерә кәтирилән һејванларын чәсәдләри дүшәркәдән кәнарда јандырылып.

12 Буна көрә дә Иса, халгы Өз шәхси ганы илә тәгдис етмәк үчүн, *шәһәр* гапысындан кәнарда әзаб чәкди.

13 Беләликлә, Оун көрдүјү ситәмә дөзәрәк, дүшәркәдән кәнара чыхыб, Оун јанына кедәк.

14 Чүнки бу дүңјада бизим даими шәһәримиз јохдур, лакин кәләчәк шәһәри ахтарырыг.

15 Бу сәбәбдән, һәмишә Иса васитәсилә Аллаһа һәмд гурбаныны, јәни Оун адыны играр едән до-дагларын бәһрәсини тәгдим едәк.

16 Амма јахшылыг етмәји вә малынызы башгалары илә бөлүш-

дүрмәји јаддан чыхармајын, чүнки бу чүр гурбанлар Аллаһа мәгбулдур.

17 Өз рәисләринизә итаәт едән, онлара табе олун; чүнки һесабат верәчәк оланлар кими, онлар һәр заман сизин чанларынызын гејдинә галырлар. *Онлара табе олун* ки, онлар буну чан чәкә-чәкә дејил, севинчлә етсинләр. Чүнки әкәр буну чан чәкә-чәкә етсәләр, сизә фәјда олмаз.

18 Бизим үчүн дуа едән; чүнки биз әминик ки, вичданымыз тәмиздир, чүнки һәр чәһәтчә өзүмүзү јахшы апармаға чан атырыг.

19 Дуа етмәнизи хүсусилә хаһиш едирәм ки, мән даһа тез сизә гај-тарылым.

20 Гојунларын бөјүк Чобаны олан Рәббимиз Исаны әбәди әһдин ганы илә өлүләрдән дирилдән, сүлһ мәнбәји олан Аллаһ,

21 Иса Мәсиһ васитәсилә Өз јанында мәгбул оланы сиздә* ичра едәрәк, Өз ирадәсини һәјата кечир-мәниз үчүн сизи һәр јахшы әмәллә* тәчһиз етсин. Мәсиһә әбәди иззәт олсун. Амин.

22 Сиздән хаһиш едирәм, гардашлар, бу тәшвиғ сөзүнә тәһәммүл едән, чүнки сизә гыса шәкилдә јаздым.

23 Хәбәриниз олсун ки, гардашымыз Тимотеј азадлыға бурахылмышдыр. Әкәр тезликлә јаныма кәләрсә, онунла бирликдә сизи көрәчәјәм.

24 Бүтүн рәисләринизи вә чәми мүгәддәсләри саламлајын. Италијадан оланлар сизә салам көндәрирләр.

25 *Аллаһын* лүтфү сизинлә олсун. Амин.

*21. сиздә – ән әски мәтнләрдә, "биздә".

*21. әмәллә – ән әски мәтнләрдә, "шејлә".